O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PREZIDENTI HUZURIDAGI
STATISTIKA AGENTLIGI

2023- YILDA O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TURIZM VA DAM OLISH RIVOJLANISHINING ASOSIY KO‘RSATKICHLARI

O‘zbekiston Respublikasida turizm va dam olish rivojlanishining asosiy ko‘rsatkichlari

Turizm xalqaro xizmatlar bozori tarkibidagi muhim tarmoqlardan biri bo‘lib, buning natijasida XXI asrning boshida (bir qator tabiiy ofatlar, global inqiroz va siyosiy mojarolarning keskinlashuviga qaramay) iqtisodiy samaradorlik bo‘yicha dunyoda birinchi o‘rinni egallagan bo‘lib neft ishlab chiqarish va avtomobilsozlik kabi muhim tarmoqlarni ortda qoldirgan.

Biroq, turizm nafaqat iqtisodiy rivojlanishning kuchli vositasi, shuningdek, u muayyan hudud qiyofasini yaratish, kelajak yutuqlari va tarixini targ‘ib etishda ham samarali omil bo‘lib xizmat qiladi. Turizm mamlakat iqtisodiyotining rivojlanishiga eng katta ta’sir ko‘rsatadi. Turli davlatning turistik va rekreatsion salohiyati juda murakkab tushuncha bo‘lib, bir ma’noda talqin qilish va baholash qiyin. Bu ko‘p jihatdan turistik salohiyatning asosini, har bir alohida davlatning kelib chiqishi va mohiyatiga ko‘ra har xil bo‘lgan madaniy, tabiiy va tarixiy meros obyektlari tashkil etishiga bog‘liq. Shu bilan birga, siyosiy, iqtisodiy, huquqiy, madaniy, ijtimoiy va psixologik xususiyatga ega bo‘lgan bir qancha tashqi omillar turistik yo‘nalishning jozibadorlik darajasining yakuniy ko‘rsatkichlariga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi.

Hozirgi vaqtda dunyoda turizmning roli doimiy ravishda o‘sib bormoqda, bu turizmning odamlar hayotidagi roliga, shuningdek, butun mamlakatlar iqtisodiyotiga ta’siri kuchayishi bilan bog‘liq. Turizmdagi xizmatlarning aksariyati eng kam yo‘qotishlar bilan amalga oshiriladi, turizm jahon iqtisodiyotiga tobora ko‘proq ta’sir qilmoqda bularning barchasi turizmning o‘ziga xos belgisidir. Faoliyatning turizm sektori qo‘shilgan qiymatning eng yuqori ko‘rsatkichiga erishishga imkon beradi. Hozirgi bozor iqtisodiyoti sharoitida sayyohlik kompaniyalari yangi xizmatlar va mahsulotlarni ishlab chiqish muhimligi va zarurligini tobora ko‘proq anglab yetmoqda.

2023- yilda kiruvchi, chiquvchi va ichki turizmning asosiy ko‘rsatkichlari

ming kishi

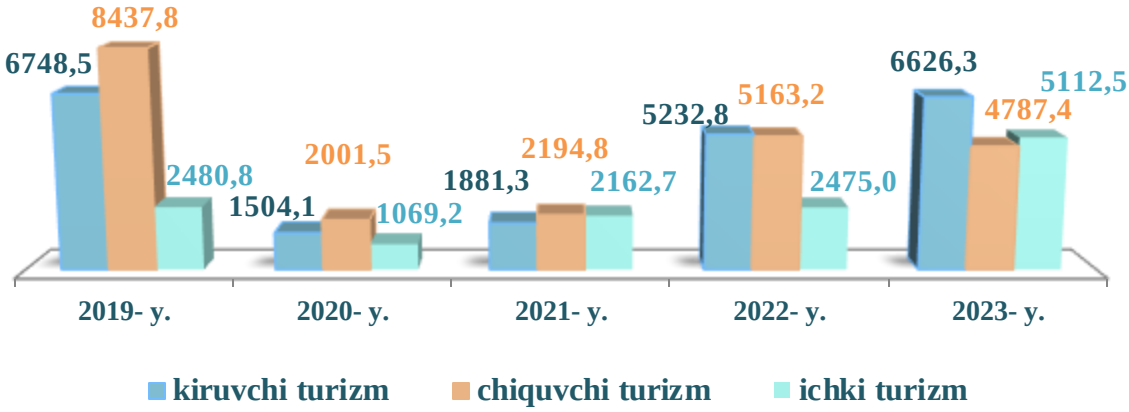

O‘zbekiston bo‘ylab sayohatlar soni, *ming birlik*

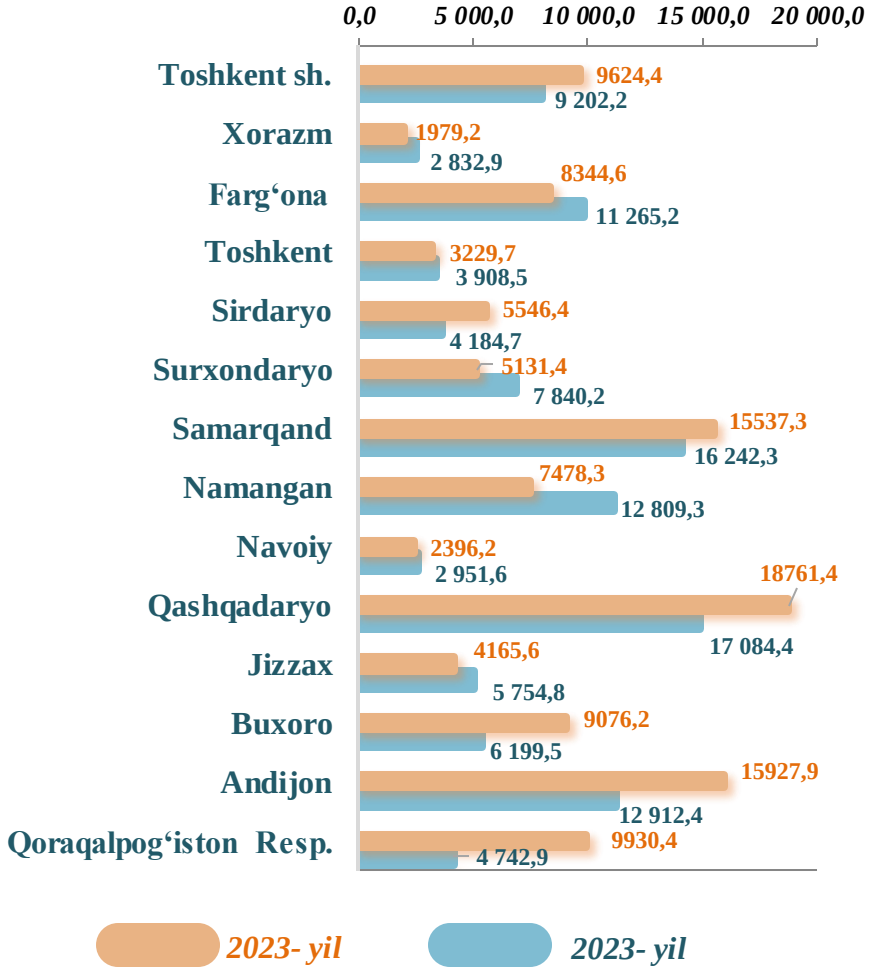

2023- yilda turistik firma va tashkilotlar faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

Turistik firma va tashkilotlarining hududlar bo‘yicha soni , *birl.*

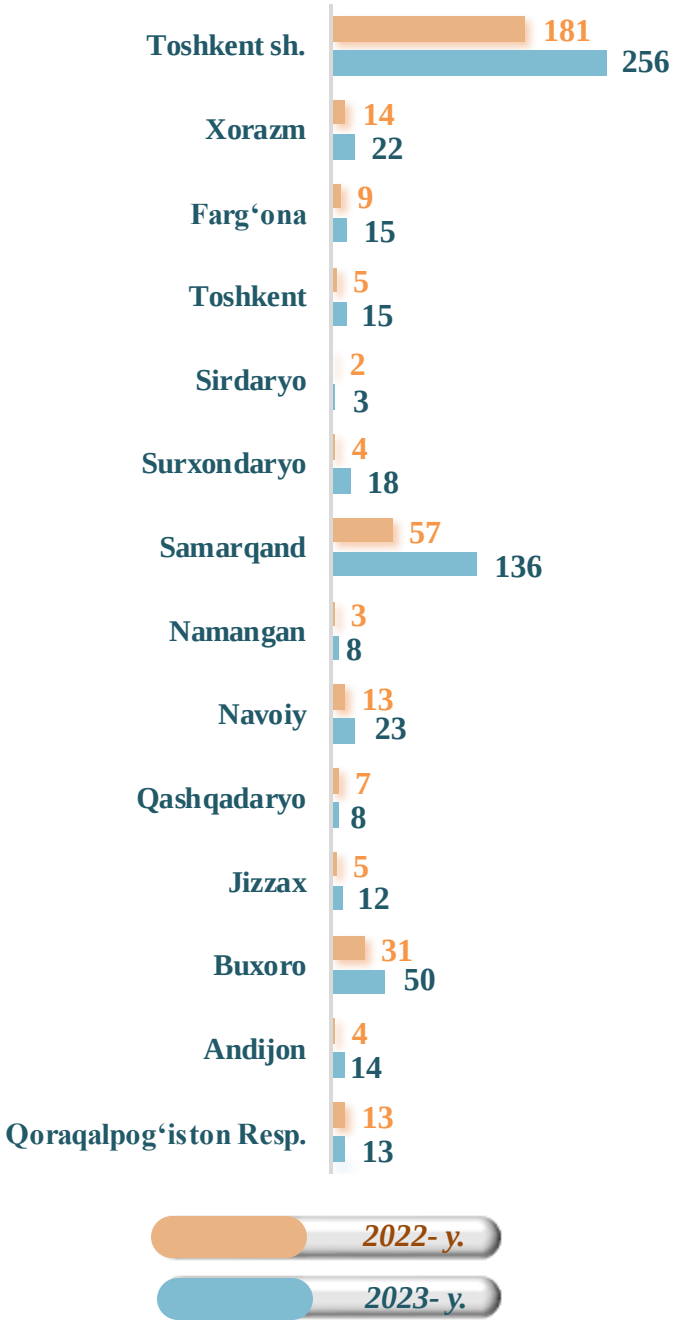

2023- yilda qabul qilinganlar soni, *ming kishi*

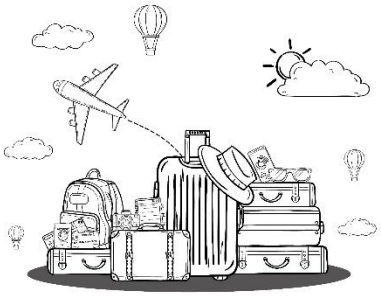

2023- yilda jo‘natilganlar soni, *ming kishi*

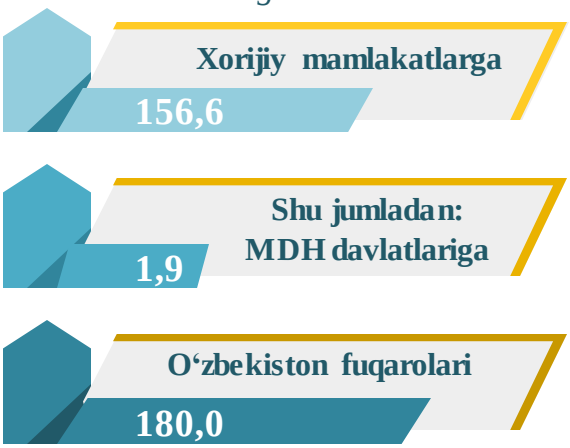

2023- yilda turistik firma va tashkilotlar faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

Sotilgan sayyohlik yo‘llanmalari, *ming birlik*

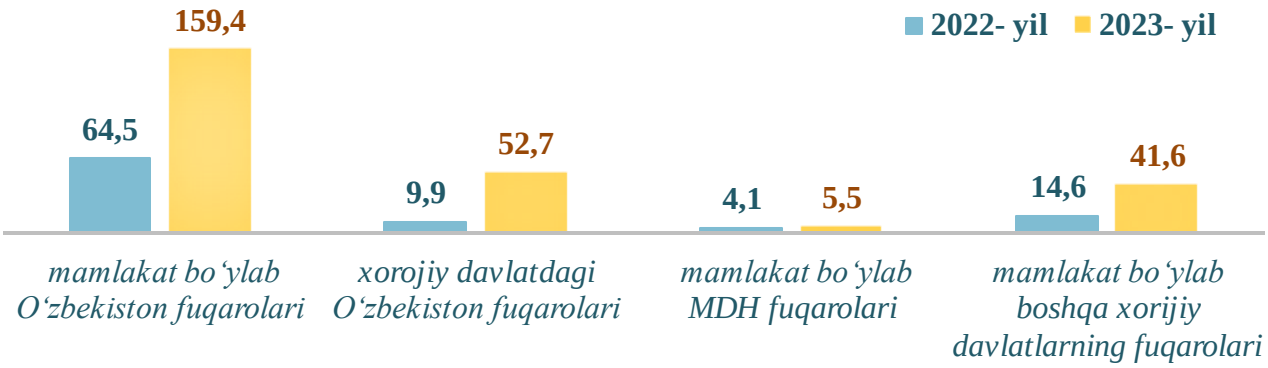

Hududlar bo‘yicha sotilgan sayyohlik yo‘llanmalari, *ming birlik*

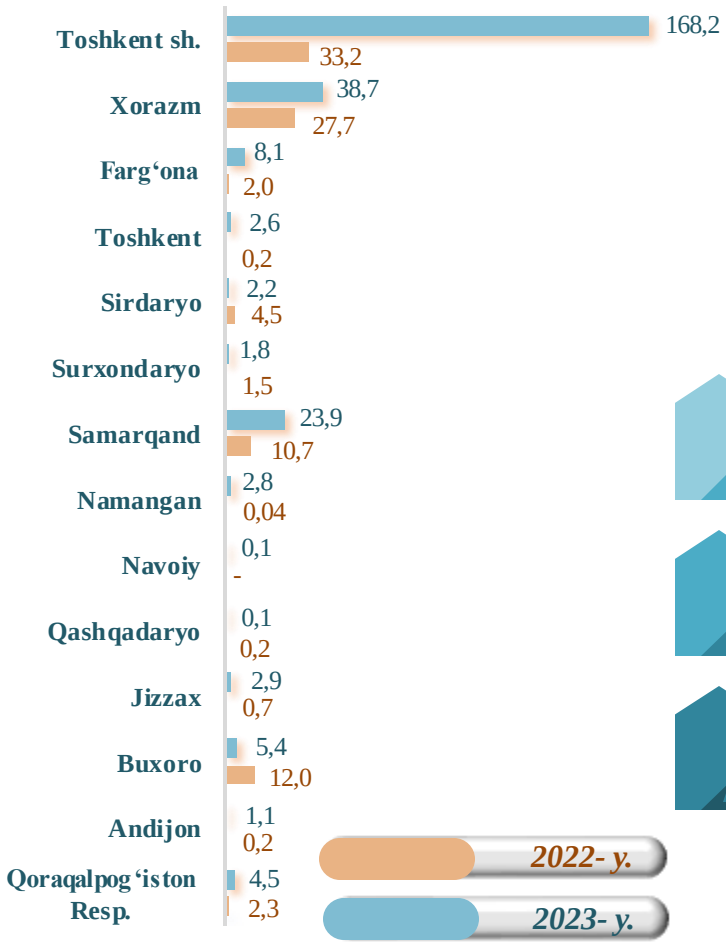

Turistik firma va tashkilotlar xodimlari, *kishi*

Jami 3490 , *ulardan:*

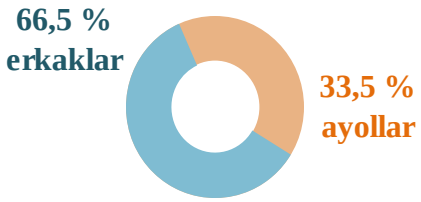

menejerlar 1008

gidlar va tarjimonlar 246

ekskursiya gidlari 157

2023- yilda mehmonxonalar va shunga o‘xshash turar joy obyektlari faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

2023- yil davomida O‘zbekiston hududida **1387** ta mehmonxona va shunga o‘xshash joylashtirish obyektlari faoliyat ko‘rsatgan bo‘lib, ulardan **93,4 %** i mehmonxonalar, **1,4 %** i motellar va **5,2 %** i boshqalarga to‘g‘ri keldi.

Mehmonxonalar va shunga o‘xshash obyektlar, *birlik*

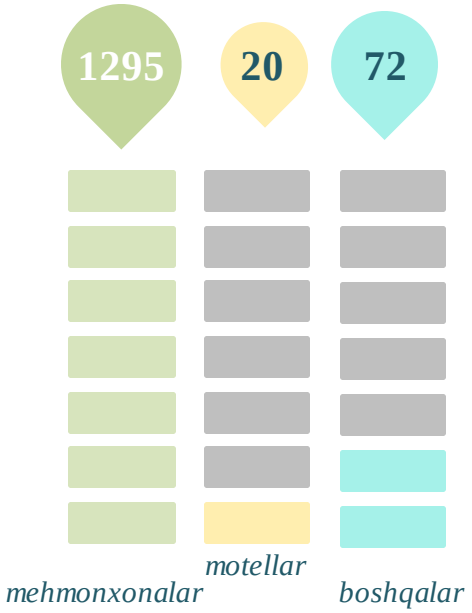

Xonalar	***34,3*** *ming nomerlar* ***69,7*** *ming o‘rinlar*
Tunab qolishlar soni	***4800,9*** *ming birlik*

Hududlar bo‘yicha mehmonxonalar va shunga o‘xshash obyektlar soni, *birlik*

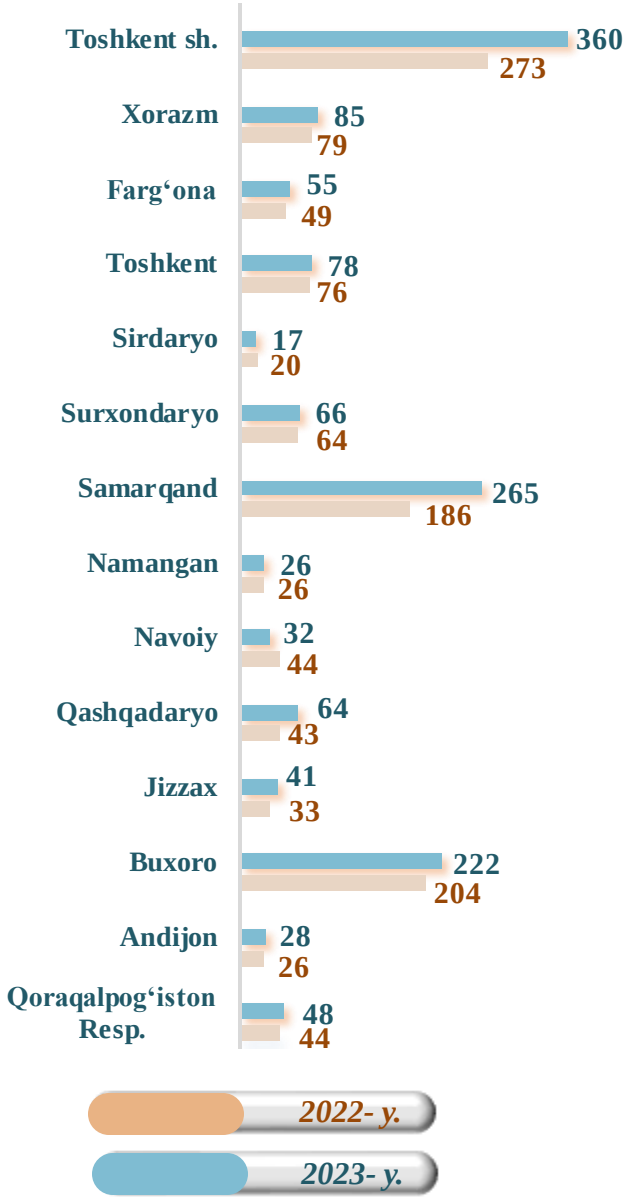

2023- yilda mehmonxonalar va shunga o‘xshash joylashtirish muassasalarda shaxslarni joylashtirish

2023- yil davomida mehmonxonalar va shunga o‘xshash joylashtirish muassasalarga **2524,3 ming** kishi joylashtirildi, ulardan **53,5 %**i O‘zbekiston fuqarolari, **19,9 %**i MDH ga a’zo davlatlar fuqarolari va **26,7 %**i xorijiy davlatlar fuqarolari bo‘ldi.

Joylashtirilgan shaxslar soni

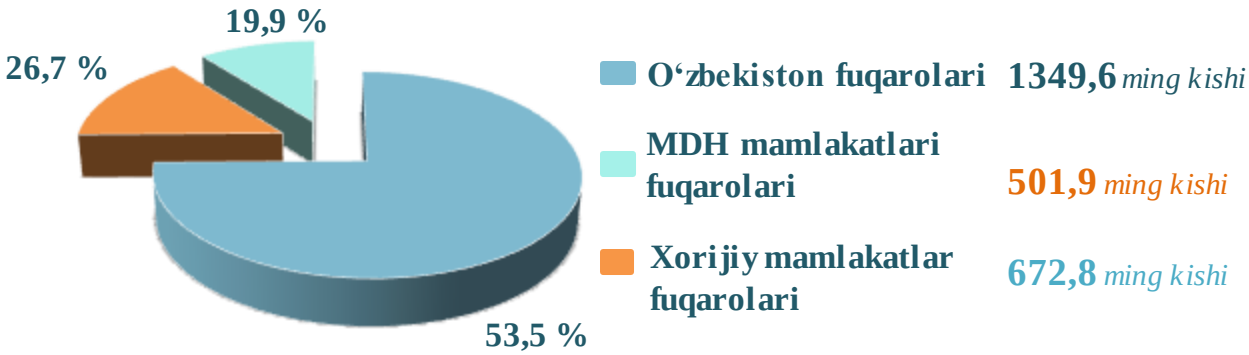

2023- yilda mehmonxonalar va shunga o‘xshash turar joylarga joylashtirishtirilgan shaxslardan **984,4 ming** kishi ta’til, bo‘sh vaqt va dam olish maqsadida, **962,6 ming** kishi ish yuzasidan va kasbga oid maqsadda, **100,0 ming** nafari do‘stlar va qarindoshlardan xabar olish maqsadida, **73,0 ming** nafari ziyorat qilish maqsadida, **49,2 ming** nafari davolovchi va sog‘lomlashtiruvchi muolajalar maqsadida, **44,9 ming** nafari ta’lim va kasbiy tayyorgarlik maqsadida kelgan.

Sayohat maqsadi kelgan shaxslarni joylashtirish, ming kishi

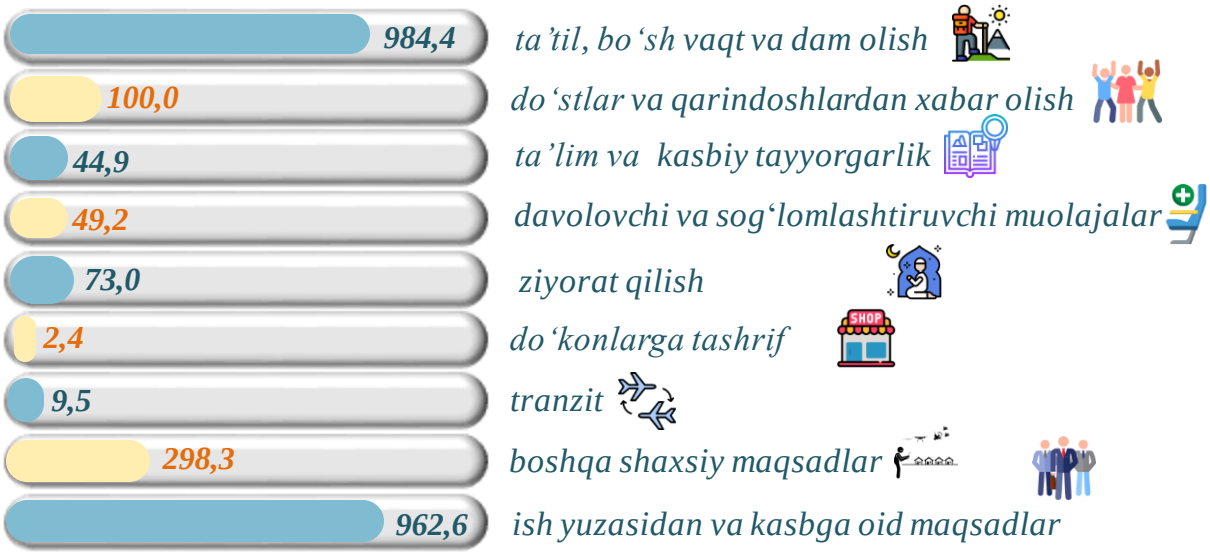

2023- yilda ixtisoslashtirilgan joylashtirish muassasalari obyektlari faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

2023- yilda ixtisoslashtirilgan joylashtirish mussasalari obyektlari soni **591** tani tashkil etib, shundan **23,4 %** i Toshkent viloyatida, **15,1 %** i Toshkent shahrida va **12,9 %** i Qashqadaryo viloyatida faoliyat yuritmoqda.

Hududlar bo‘yicha ixtisoslashtirilgan joylashtirish muassasalari soni, *birlik*

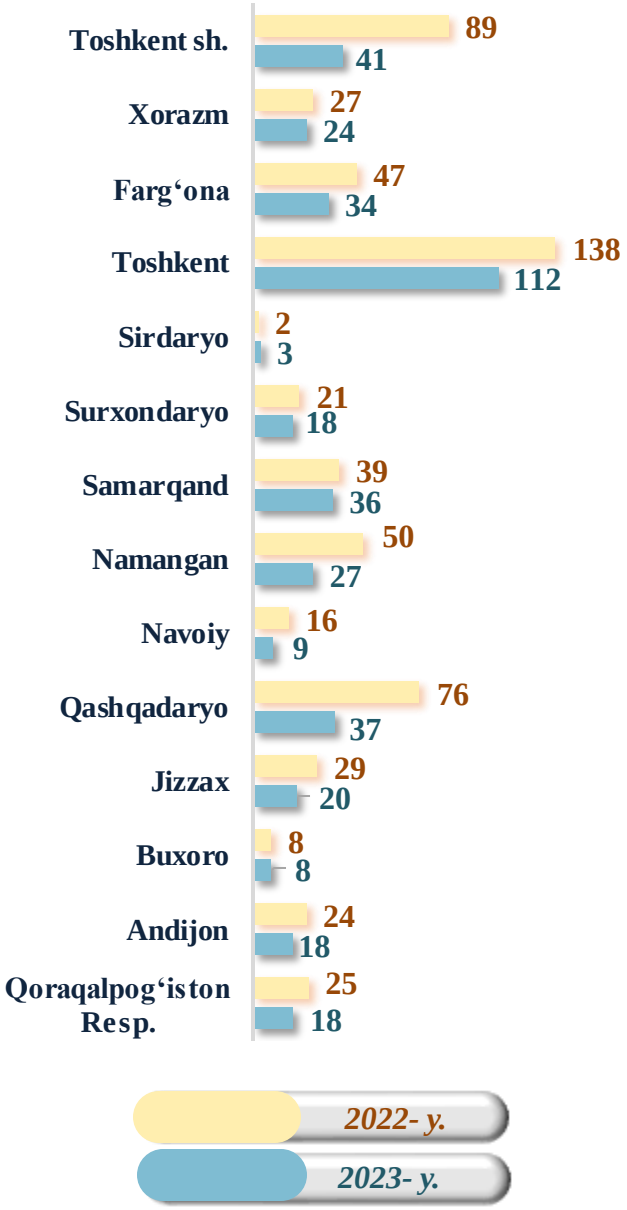

Turlari bo‘yicha ixtisoslashtirilgan joylashtirish muassasalari binolari, *birlik*

Xonalar, *ming birlik*

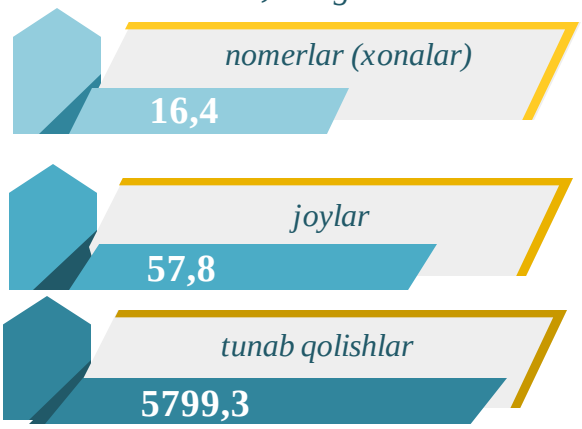

2023- yilda shaxslarni ixtisoslashtirilgan joylashtirish muassasalariga joylashtirish faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

2023-yil davomida **887,4 ming** kishi ixtisoslashtirilgan joylashtirish muassasalariga joylashtirildi, ulardan **94,4 %** i O‘zbekiston fuqarolari, **4,6 %** MDH ga a’zo davlatlar fuqarolari va **1,0 %** i xorijiy davlatlar fuqarolari bo‘ldi.

Joylashtirilgan shaxslar soni

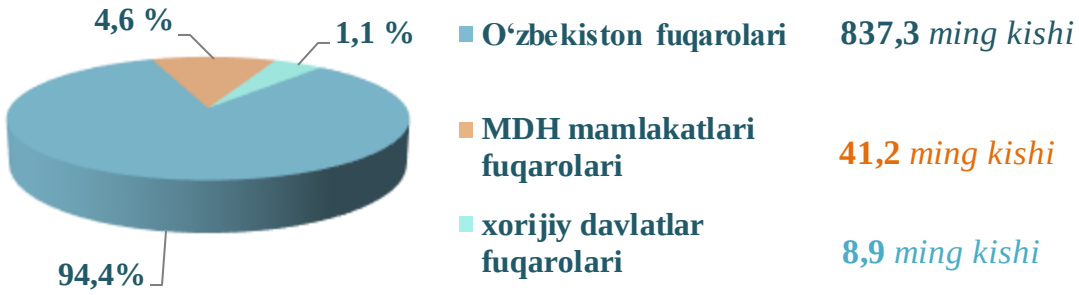

Ixtisoslashtirilgan joylashtirish muassasalariga joylashtirilgan shaxslardan **583,8 ming** kishi davolovchi va sog‘lomlashtiruvchi muolajalar maqsadida, **235,4 ming** kishi ta’til, bo‘sh vaqt va dam olish maqsadida, **20,9 ming** kishi ish yuzasidan va kasbga oid maqsadlarda, **19,2 ming** kishi ziyorat qilish maqsadida, **7,6 ming** kishi transit, **0,9 ming** kishi ta’lim va kasbiy tayyorgarlik maqsadida kelgan.

Sayohat maqsadida kelgan shaxslarni joylashtirish, *ming kishi*

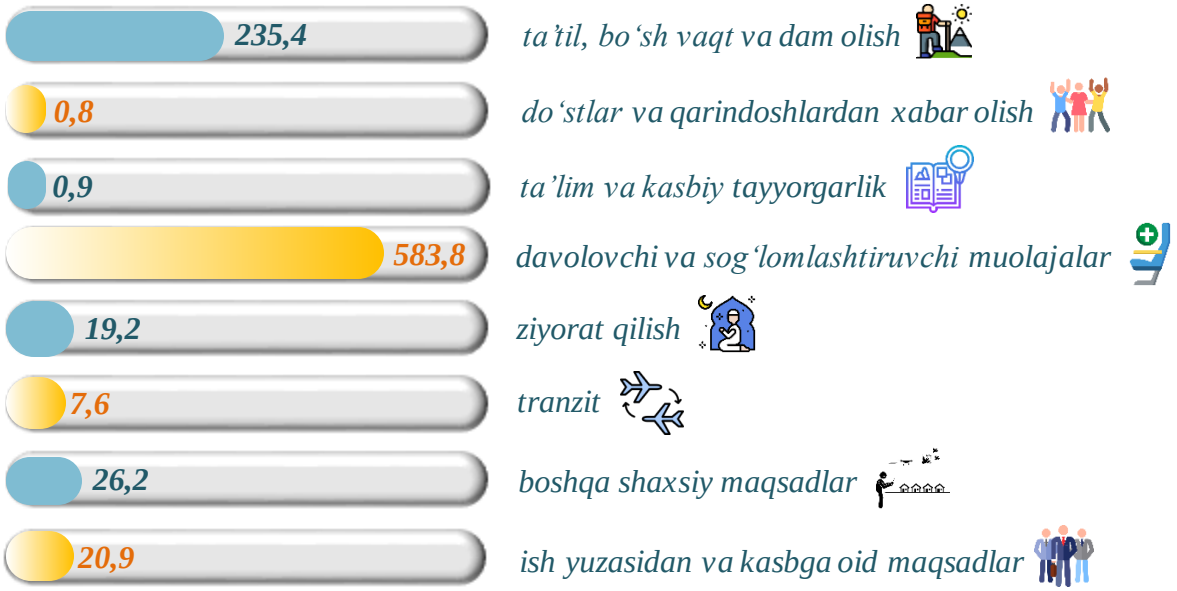

2023- yilda individual joylashtirish muassasalari obyektlari faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

2023- yil davomida O‘zbekiston hududida **260** ta individual joylashtirish muassasalari obyektlari faoliyat ko‘rsatgan bo‘lib, ulardan **84,2 %** i mehmon uylari, **8,1 %** i dala hovli, **1,5 %** i o‘tov lagerlari va **6,2 %** boshqa turar joylar ulushiga to‘g‘ri keldi.

Individual joylashtirish muassasalari, *birlik*

Xonalar

1,4 ming xonalar
4,3 ming joylar

Tunab qolishlar *536,9 ming birl.*

**Yuridik shaxs maqomiga ega bo‘lgan dala hovlilar*

Hududlar bo‘yicha individual joylashtirish muassasalari soni, *birlik*

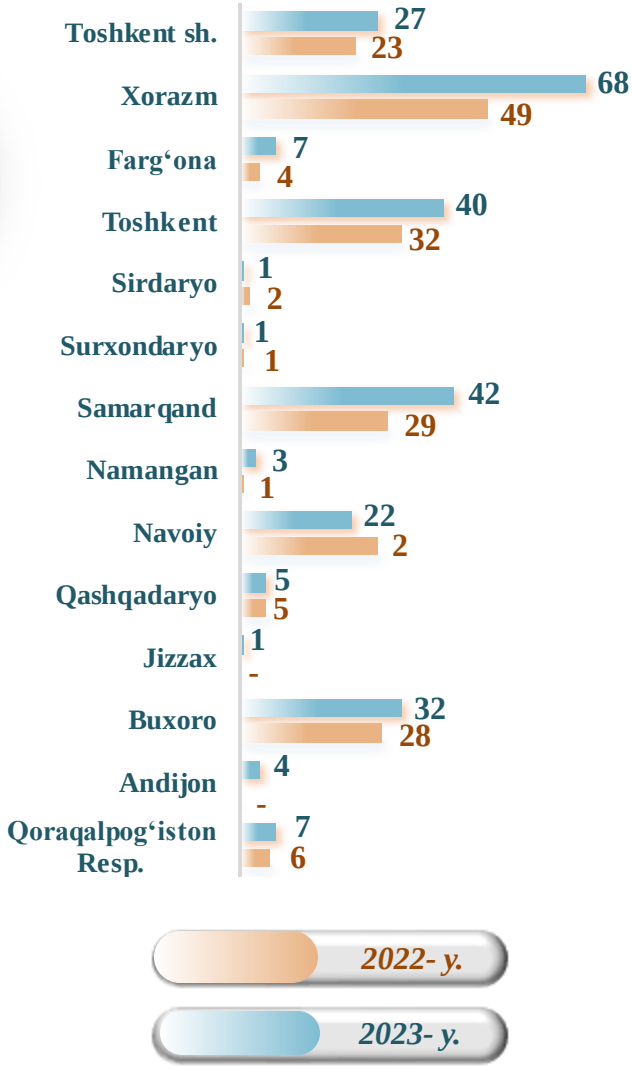

O‘zbekiston hududlarida 2023- yilda eng ko‘p individual turar joylar Xorazm (**68** ta), Samarqand (**42** ta) va Toshkent (**40** ta) viloyatlarida faoliyat ko‘rsatmoqda.

2023- yilda shaxslarni individual turar joylarga joylashtirish faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

2023-yil davomida individual turar joylarga **400,5 ming** kishi joylashtirildi, ulardan **65,6 %**i O‘zbekiston fuqarolari, **12,4 %**i xorijiy davlatlar fuqarolari va **22,0 %**i MDH ga a’zo davlatlar fuqarolari bo‘ldi.

Joylashtirilgan shaxslar soni

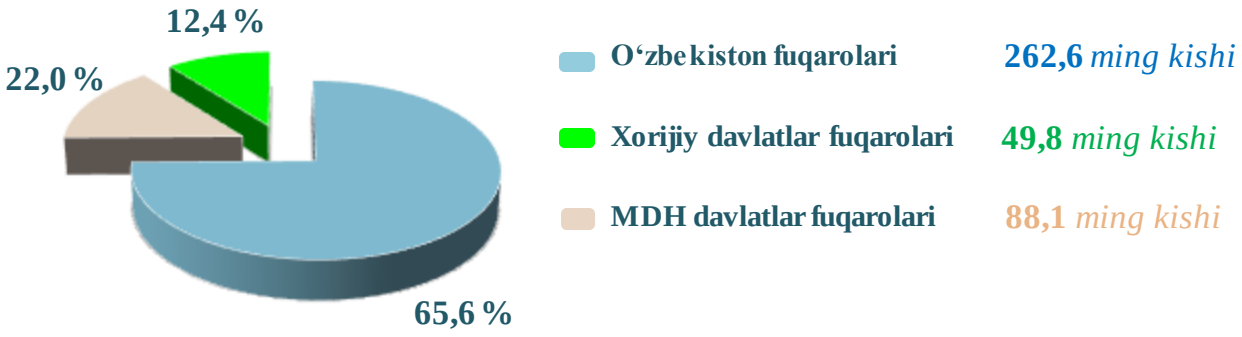

Individual turar joylarga joylashtirilgan shaxslardan **366,8 ming** kishi ta’til, bo‘sh vaqt va dam olish maqsadida, **12,7 ming** nafari ish yuzasidan va kasbga oid maqsadlarda, **6,8 ming** nafari ta’lim va kasbiy tayyorgarlik maqsadlarda, **5,5 ming** nafari transit, **5,0 ming** nafari davolovchi va sog‘lomlashtiruvchi muolajalar maqsalarida, **2,3 ming** nafari ziyorat qilish maqsadida kelgan.

Sayohat maqsadida kelgan shaxslarni joylashtirish, *ming kishi*

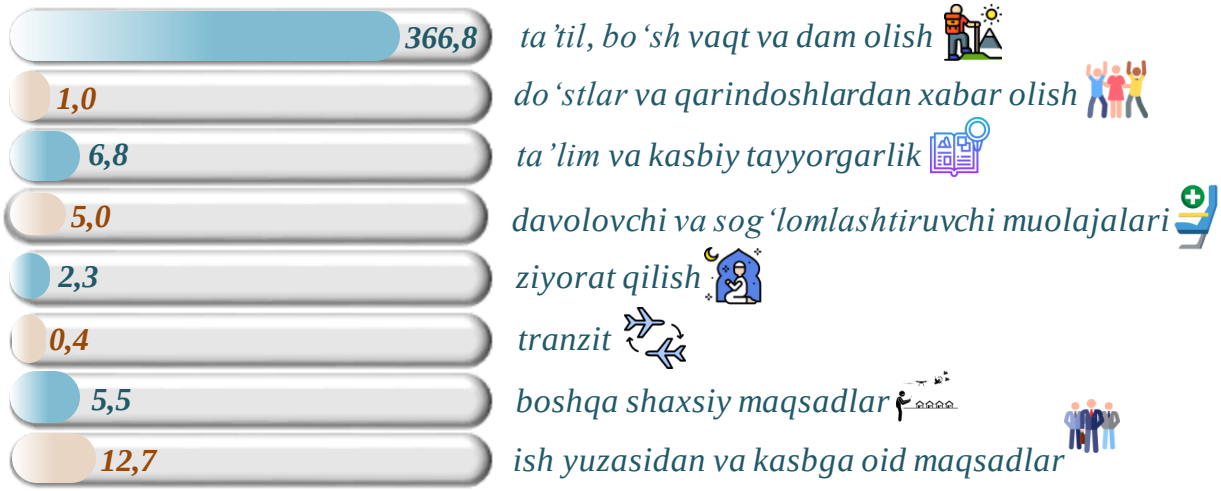

2023- yilda boshqa joylashtirish muassasalari faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

2023- yilda boshqa joylashtirish obyektlari soni **158** tani tashkil etib, shundan **39,2 %** i Toshkent shahrida, **11,4 %** i Buxoro va **11,4 %** i Toshkent viloyatlarida faoliyat ko‘rsatgan. **2023-** yilda boshqa joylashtirish obyektlaridan **125** tasini xostellar, **33** tasini yotoqxonalar tashkil etdi,

Hududlar bo‘yicha boshqa joylashtirish vositalari soni, *birl.*

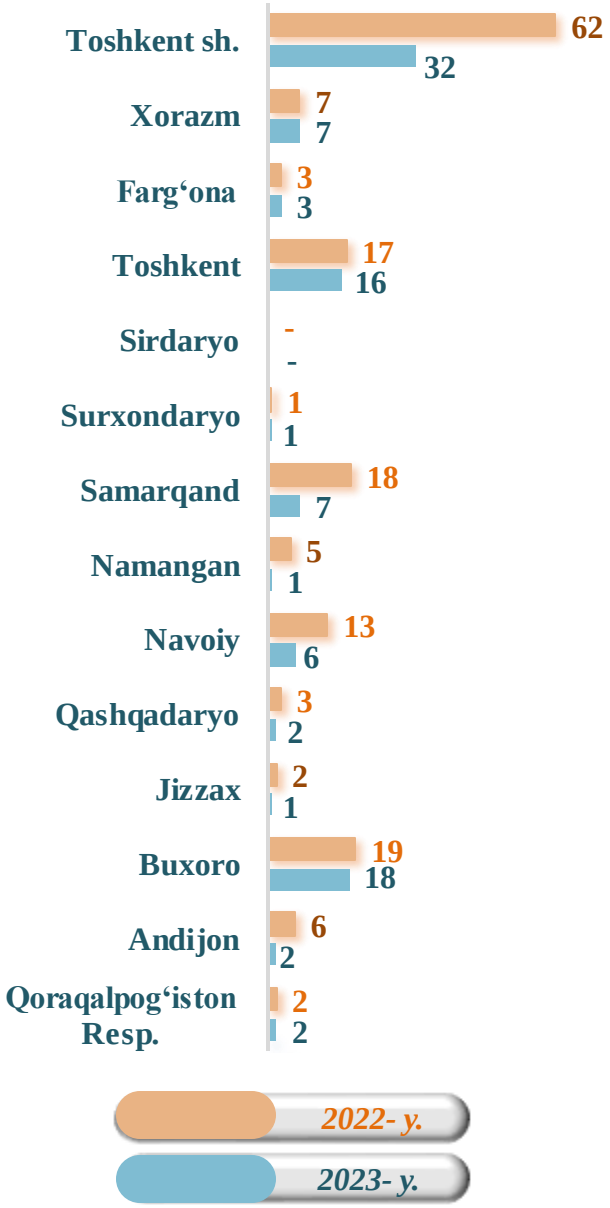

Boshqa joylashtirish vositalari, *birl.*

125 **xostellar**

33 **yotoqxonalar**

Xonalar

ming xonalar **2,5**

ming joylar **7,3**

ming tunab qolishlar **477,2**

2023-yilda boshqa turar joylarga shaxslarni joylashtirish faoliyatining asosiy ko‘rsatkichlari

2023-yil davomida **162,8 ming** kishi boshqa turar joylarga joylashtirildi, ulardan **85,7 %**i O‘zbekiston fuqarolari, **7,6 %**i MDHga a’zo davlatlar fuqarolari va **6,7 %**i xorijiy davlatlar fuqarolari bo‘ldi.

Joylashtirilgan shaxslar soni

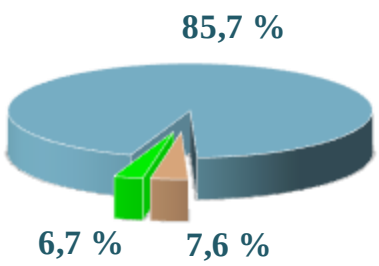

O‘zbekiston fuqarolari	**139,5** *ming kishi*
MDH mamlakatlari fuqarolari	**12,3** *ming kishi*
xorijiy davlatlar fuqarolari	**10,9** *ming kishi*

Boshqa turar joylarga joylashtirilgan shaxslardan **49,6 ming** kishi ta’til, bo’sh vaqt va dam olish maqsadida, **35,3 ming** nafari ish yuzasidan va kasbga oid maqsadlarda, **8,5 ming** nafari ta’lim va kasbiy tayyorgarlik maqsadida, **7,6 ming** nafari do‘stlar va qarindoshlardan xabar olish, **6,4 ming** nafari davolovchi va sog‘lomlashtiruvchi muolajalar maqsadida, **2,7 ming** kishi ziyorat qilish maqsadida kelgan.

Sayohat maqsadida kelgan shaxslarni joylashtirish, *ming kishi*

Turizm – jismoniy shaxsning doimiy yashash joyidan, vaqtinchalik yashash joyidan (joyidagi) manbalardan daromad olish bilan bog‘liq faoliyat bilan shug‘ullanmasdan chiqib ketishi (sayohat qilishi).

Kirish turizmi kiruvchi sayyohlik safari davomida ushbu mamlakatdagi norezident mehmonning faoliyatini o‘z ichiga oladi. Chiqish turizmi ko‘rilayotgan mamlakatdan tashqarida doimiy yashovchi mehmonning chiqish yoki ichki turistik sayohati doirasidagi faoliyatini o‘z ichiga oladi.

Turist – vaqtinchalik yashash uchun biron bir mamlakatga (joyiga) yigirma to‘rt soatdan o‘n ikki oygacha bo‘lgan muddatda vaqtinchalik yashash uchun, daromad olish bilan bog‘liq faoliyat bilan shug‘ullanmasdan, yoki kamida ma’lum bir muddatga vaqtincha yashash uchun borgan jismoniy shaxs.

Mehmon (ziyoratchi) – boshqa davlatga o‘z kasbiy faoliyatidan daromad olishdan boshqa maqsadni ko‘zlab kelgan shaxs.

Do‘stlar va qarindoshlarni ziyorat qilish – ushbu turkumga qarindoshlar yoki do‘stlarni ziyorat qilish kabi faoliyatlar kiradi; to‘ylarda, dafn marosimlarida yoki boshqa oilaviy tadbirlarda qatnashish; kasal yoki qariyalarga qisqa muddatli g‘amxo‘rlik va boshqalar.

Ta’lim va kasbiy tayyorgarlik – ushbu toifaga ish beruvchilar yoki boshqa tashkilotlar/shaxslar tomonidan to‘lanadigan qisqa muddatli kurslarda qatnashish, maxsus o‘quv dasturlarini tamomlash yoki kurslarda ma’lum ko‘nikmalarga ega bo‘lish, jumladan, pullik o‘qish, til o‘rganish, kasbiy yoki boshqa maxsus kurslar, ta’tillar va hokazolar kiradi.

Davolanish va sog‘lomlashtirish muolajalari – ushbu toifaga shifoxonalardan, poliklinikalardan, sanatoriyalardan va tibbiy-ijtimoiy muassasalardan keyingi tibbiy yordam ko‘rsatish xizmatlarini olish, dengizga va boshqa kurortlarga tashrif buyurish, shuningdek, tibbiy maslahat asosida tibbiy yordam olish uchun boshqa ixtisoslashtirilgan muassasalar kiradi. Tibbiy asbob-uskunalar va xizmatlardan foydalangan holda kosmetik jarrohlik.

Ishga doir va kasbiy maqsadlar – ushbu toifaga yakka tartibdagi tadbirkorlar va xodimlarning faoliyati, agar ularda mamlakatda yoki tashrif buyurilgan joyda resident ishlab chiqaruvchi bilan aniq yoki nazarda tutilgan mehnat munosabatlari belgilari bo‘lmasa, shuningdek investorlar, tadbirkorlar va boshqalar faoliyati kiradi.

Press-relizlarni tayyorlash uchun mas'ul:
Ijtimoiy soha va barqaror rivojlanish statistikasi boshqarmasi

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi

e-mail:sdg@stat.uz

Manzil: 100170, Toshkent sh., Mustaqillik shoh ko'chasi, 63

www.stat.uz

Tel: +99871 202-80-70

facebook.com/uzstataxborot